

Zahaja ob 4 zjutraj.

Stane celoletno . . . 180 K
 mesečno 15 .
 za zased. ozemlje . 300 .
 za inozemstvo . . . 40 .

Oglasi za vsak mm višine
 stolpca (58 mm) . 2 K
 mali oglasi do 30 mm
 stolpca (58 mm) . 1 .

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko.

Uredništvo:

Miklošičeva cesta št. 16A
 Telefon št. 72

Upravništvo:

Sodna ulica št. 6
 Telefon št. 35.

Račun kr. pošt. 667. urad
 šte. 11.842

Ljubljana, 25. januarja.

Iz Beograda poročajo, da se je generalno ravnanje državnih dolgov postavilo na stališče, da Jugoslavija ne prevzame avstrijskih in madžarskih vojnih posojil. Dopisni urad objavlja tozadevno izjavo ravnateljstva državnih dolgov: Po čl. 206. mirovne pogodbe z Avstrijo in čl. 188. mirovne pogodbe z Madžarsko naša vlada ni prevzela in tudi ne priznava nikakih obveznosti glede vojnih posojil teh dveh držav.

Glede žigosanja in izmenjavanja eh posojil se bo vlada ravnala po dotičnih določbah mirovnih pogodb. Predvsem hočemo poudariti, da generalno ravnanje državnih dolgov ni merodajno za končno rešitev tega vprašanja. O tem bo seveda sklepala konstituenta ali pa redna skupščina.

Na Češkem so vprašanje vojnih posojil rešili na ta način, da je vsak, ki je hotel da mu država prizna vojno posojilo, moral podpisati isto svojo češkega narodnega posojila. Čehi so uredili stvar tako-le: Kdor izrazi državi vojno posojilo od 100 K in plača 75 čeških kron, dobi 3 in pol odstotno češko narodno posojilo v nominalni vrednosti 75 K in 5 in pol odstotno češko narodno posojilo v isti nominalni vrednosti. Češka prevzame torej staro vojno posojilo s 75 odstotki nominalne vrednosti plačljivo v čeških kronah ali pari.

Poljska je prevzela avstrijsko in madžarsko vojno posojilo za svoje državljane na ta način, da je zamenjala stare titre z nacionalnimi oblikacijami v razmerju 100 K nominalne za 70 poljskih mark. Avstrija je z zakonom od 3. avgusta 1920 nacionalizirala vojna posojila v rokah njenih državljanov. Koliko pa bo Avstrija plačala za vojna posojila in v kakem denarju, to vprašanje bo rešiti šele tedaj, ko bo njena splošna gospodarska situacija razčiščena. Za sedaj obveznost avstrijske države ne znači mnogo.

Glede vojnega posojila, ki se nahaja pri nas, so že večkrat započele različne akcije. Najbolj resna je bila ona, ki je hotela honorirati vojno posojilo na podlagi samopomoči. Država bi imela prispevati razmeroma le z malim zneskom. Ker so pa nekateri krogi zastopali stališče, da mora država vse prevzeti in da se posameznim lastnikom vojnega posojila ni treba brigati kako pridejo do denarja, je vsa akcija padla v vodo. Vemo, da je pri nas mnogo takega vojnega posojila, ki se je podpisalo zgolj iz egoističnih namenov, posebno iz namena prikupiti se avstrijski vladi. Taki ne zaslužijo, da bi jih Jugoslavija poplačala za njihovo avstrijsanost. Na drugi strani pa imamo mnogo vojnega posojila, ki se je podpisalo proti volji in še celo brez vednosti tistih, ki so ga plačali in ki so sedaj oškodovani. Vsi vemo, kako so avstrijske oblasti zahtevale, da se mora denar mladoletnih naložiti v vojnem posojilu, kako so pritiskali na javne kreditne zavode, ki so morali podpisati vojna posojila preko svoje finančne zmožnosti — na račun svojih vlagateljev, ki jih ni nihče vprašal.

Država ne sme načeloma odkloniti vojnega posojila. Najti se mora marveč zlata srednja pot, da ne bodo tisti, ki so proti svoji volji ali zapečani ali brez svoje vednosti svoje prihranke naložili v vojna posojila stare monarhije prišli ob svoje skromno imetje.

Temu vprašanju bo treba zopet posvečati posebno pažnjo.

Dunaj 25. januarja. (Izv.) Neki inozemski konzorcij kupuje bivši cesarski grad Schönbrunn ter hoče iz njega napraviti igralnico.

Slabi izgledi pariške konference.

Pariz, 24. jan. Prva seja pariške konference se je pričela ob 11. uri. Prisostvovali so Briand, kot predsednik in Berthelot za Francijo, Lloyd George in lord Curzon za Anglijo, grof Sforza, grof Sonino-Longare in marki della Torretta za Italijo, marki Lši za Japonsko, Jasper in Theumes za Belgijo. Po kratkem pozdravu predsednika se je pričela razprava o razorožitvi Nemčije. Posebna strokovna komisija ententnih generalov pod vodstvom maršala Focha je podala podrobno poročilo o sedanjem položaju Nemčije z ozirom na njeno vojno in oboroženje nemških čet. Maršal Foch je ugotovil, da Nemčija ni izvršila obveznosti, ki jih je prevzela na konferenci v Spa, odnosno, da skuša njih izvršitev zavleči ali pa se jim odtegniti. Komisija strokovnjakov je predložila v popoldanski seji jako ostre odredbe proti Nemčiji, kako doseči njeno definitivno razorožitev. Debata je pokazala jako različna mnenja raznih državnikov. Po informacijah ameriških poročevalcev gre predvsem za to, najti formulo, ki bi omogočila berlinski vladi razpust bavarskih ljudskih bramb, ne da bi pri tem razmajala temelje obstoja države. Od vojaških izvedencev predlagane prisilne ukrepe proti Nemčiji je Lloyd George označil z besedo „vojaška diplomacija“. Ker se konferenca ni mogla zediniti, je dobila strokovna komisija pod vodstvom maršala Focha nalogo, da revidira svoje predloge in jih tekom najkrajšega časa ponovno predloži konferenci. Medtem bo konferenca proučevala stanje Avstrije ter grško in orijentsko vprašanje.

Pariz, 25. jan. Čim bo rešeno vprašanje podpore Avstriji in revizije seveške pogodbe se bo pariška konferenca pečala še s sledečimi točkami: Razorožitve, obnovitve, dobava premoga, mednarodna finanč. vprašanja, mednarodni kreditni sistem, ki ga je izdelala zveza narodov, ruske in poljske zadeve, ljudsko glasovanje v Vilni in končno priznanje baltskih ter kavkaških držav. „Echo de Paris“ izraža mnenje, da je, ker se vprašanje razorožitve ni moglo rešiti en dan, kakor je bilo prvotno

Krvavi fašistovski izgredi v Italiji.

Milan, 25. jan. (Izv.) V več krajih Italije je prišlo ponovno do večjih spopadov med socialisti in fašisti. V Modeni so pred nekaj dnevi ubili nekoga dijaka, ki se je mešal med fašiste. Včeraj se je vršil pogreb, ki so ga fašisti priredili na izživalen način. Zato je prišlo do poboja, v katerem so pogrebnici in gledalci rabili orožje. Med počestno bitko sta padla dva fašista, mnogo oseb obeh strank je pa ranjenih. Poštni nastavljenjci v Modeni so nato stopili v stavko. Fašisti pa so se zbrali v še večjem številu ter oboroženi napadli delavski dom, ga popolnoma izropali in nazadnje zažgali, da je pogorel do tal. Nato so napadli stanovanje komunističnega poslanca Donatija in mu razbili vse pohištvo. Razglašeno jih je orožništvo. Gostilne in kavarne so zatvorene. V mestu vlada veliko razburjenje.

Ko so se bolonjski fašisti vrnili s pogreba v Modeni, so nahujskali svoje pristaje v Bolonji, jih oborožili in napadli delavski dom. Napadalcu so razgnali karabinjerje. Delavci, ki so se nahajali v delavskem domu, so se zavarovali in branili s strelji iz pušk in revolverjev, toda napadajoča množica

London, 25. januarja. (Izv.) Nikitin „minister“ Plamenac je zopet odposlal diplomatsko noto Lloyd Georgeu. Poziva se na samoodlobo človeka, da neke angleške obljube in pravi končno, da še ne izgubi nade, da bo Črna gora samostojna. Tudi se poziva na večno pravico ter trdi, da so volitve v Črni gori bile izpeljane tako, da se jih „inozemski Črnogorci“ niso mogli udeležiti.

nameravano, dvomljivo, ali bo vrhovni svet mogel rešiti ves obširni program pri pariškem zasedanju.

Pomoč Avstriji.

Pariz, 25. jan. Uradno se javlja: Medzavezniška konferenca se je bavila z odredbami, ki jih je treba ukreniti v najkrajšem času, da se zagotovi vzpostavitev Avstrije. Konferenca je proučevala načrte, ki so jih predložili angleški, francoski in italijanski strokovnjaki in je poblastila komisijo, sestavljeno iz ministra Loucheurja, angleškega trgovskega ministra Roberta Horneja in Gianninija (Italija), da se bavi s proučevanjem korakov, ki jih je treba podvzeti. Ta komisija se sestane še danes popoldne, da bo medzavezniška komisija mogla še pred svojim razhodom skleniti končne zaključke.

Pariz, 25. januarja. (Izv.) Strokovna posvetovanja glede pomoči Avstriji bodo trajala do konca tedna in je odločitve o avstrijskem posojilu pričakovati šele v petek ali soboto.

Berlin, 25. jan. (Izv.) „Deutsche Allg. Zeitung“ poroča iz Rima: Italijanski politični krogi naglašajo, da je edina rešitev za Avstrijo priključitev k Nemčiji. Italija da nima interesa to preprečiti, ker ne more želeči, da se ustalijo pod titulom pomoči v Avstriji tuje sile.

Papež za Avstrijo.

Dunaj, 25. jan. (Izv.) Papež je poslal na kardinala, drž. tajnika Gasparija apel zaradi žalostnega položaja, v katerem se nahaja Avstrija, češ da mu ni mogoče več molčati. V apelu pravi med drugim, da je ta „odličan“ narod izgubil ves svoj sijaj, ki ga je vžival, da se je njegovo prebivalstvo skrčilo na samih šest milijonov ljudi, da je to glava brez trupla, itd. izročena bedi in obupu, v katerem ni pričakovati, da sama najde sredstva za rešitev. Pravi, da je položaj Avstrije nevzdržen in apelira na vlade, ki so podpirale mirovne pogodbe, naj pomagajo.

Reorganizacija višjega šolskega sveta.

Beograd, 25. januarja. (Izv.) Od prestolonaslednika podpisana uredba o ustroju višjega šolskega sveta za področje ljubljanske deželne vlade, stopi še tekom tega tedna v veljavo in ostane v veljavi, dokler ne bo sprejet enoten šolski zakon za celo državo. Sestava višjega šolskega sveta bo sledeča:

Pariz, 25. januarja. (Agence Havas) jih imenuje minister prosvete, prvega izmed profesorjev, drugega izmed ljudskošolskih učiteljev, eden ali dva upravnna referenta - pravnika, višji šolski nadzorniki, po dva zastopnika veroučiteljev, dva zastopnika srednješolskih, trije zastopniki ljudskošolskih učiteljev, eden zdravnik, eden zastopnik starišev, eden zastopnik kmetijstva in eden zastopnik poverjenstva za socialno skrb. Učiteljski zastopniki so voljeni potem direktnih tajnih volitev v dveh skupinah, srednješolski in ljudskošolski. Zastopnike veroučiteljev postavljata mariborski in ljubljanski škof zastopnika staršev mesto Ljubljana, ostale zastopnike pa poverjenstva, odnosno zdravstveni odsek. Poslovna doba viš. šol. sveta traja dve leti in prične s 1. februarjem t. l. Poslovna doba sedanjega viš. šol. sveta preneha z 31. januarjem.

Italijani odnašajo gradivo za ličko železnico.

Split, 25. januarja. Italijani nadaljujejo evakuacijo Dalmacije. Sedaj so začeli spravljati v Italijo vse v okupiranem teritoriju se nahajajoče gradivo za ličko železnico. Škoda je ogromna.

Za odpravo osemurnika na Švedskem.

Kopenhagen, 25. januarja. (Izv.) Švedski parlament razpravlja predlog o razveljavitvi zakona o osemurnem delavniku. Pri tem je prišlo do burnih prizorov, ko je socialistični voditelj Branting očital desnici, da hoče vsa bremena sedanjega težkega časa zvaliti na delavce. Levica je Brantingu živahno ploskala, desnica pa glasno ugovarjala, češ, da so to grožnje in izsiljevanja.

Prevratno gipanje na Finskem.

Kopenhagen, 25. jan. (Izv.) Položaj na Finskem je silno resen. Pripravlja se boljševiski prevrat. Teroistični akti in zlasti požigi so na dnevnem redu. Voditelj prevratnega gibanja so v zvezi z rdečo armado, ki se baje pripravlja k pohodu na Finsko. Na interpelacijo v finskem parlamentu je notranji minister izjavil, da je položaj jako težaven.

Politični položaj.

Beograd, 25. jan. (Izv.) Ljuba Davidovič je že obvestil vlado, da je demokratska stranka določila za finančnega ministra dr. Kumanudija. Ukaz o imenovanju bo podpisan že danes.

Zagreb, 25. januarja. (Izv.) Na večrajšji konferenci Radičeve stranke je bilo na podlagi poročila posl. Basarič-ka, ki je prisel iz Beograda, sklenjeno, da stranka ostane pri „vojem prvotnem sklepu in ne gre v Beograd.“

Beograd, 25. januarja. (Izv.) Danes so klerikali in Narodni klub sklenili, da bodo prisegli in da bodo sprejeli poslovnik. Temu sklepu se ne pripisuje posebne važnosti, ker je itak jasno, da morajo klerikali brezpogojno kapitulirati ali pa bodo škodovali svojim lastnim interesom.

Beograd, 25. januarja. (Izv.) V današnji seji konstituante se je razdelil ustavni načrt Pašičeve vlade. Potem se je preitalo poročilo poslovnškega odseka. Prihodnja seja bo v petek, ker je v četrtek praznik sv. Save. V petek bo seja od 9 ure n. prej, dokler poslovnik ne bo sprejet.

Beograd, 25. jan. (Izv.) Muslimani so sklenili, da bodo glasovali proti sprejemu člena 65 poslovnika, ki govori o kvalificirani večini.

Beograd, 25. jan. (Izv.) Ministrski predsednik Pašić je precej opasno obolen na gripi in je moral danes ostati v postelji.

Radić in Slovenci.

Zagreb, 25. jan. Listi poročajo, da je imel preteklo nedeljo Stipica Radić s svojimi poslanci Predavcem, Hercogomin, Lakušem veliko zborovanje v Humu v hrvatskem Zagorju. Te skupščine se je po poročilu hrvatskih listov udeležilo baje tudi nad tisoč Slovencev iz Stajerske. Na shodu je govoril Radić o človeških pravicah, o republikanski svobodi in o načelih hrvatske seljačke politike. Po Radiću je govoril poslanec Predavec o seljačkih starih pravicah v smislu programa seljačke stranke. Potem se je oglašila k besedi Slovenka neka Ana Lipnik iz Sv. Križa, ki je v daljšem govoru v imenu navzočih Slovencev izjavila, da so vsi Slovenci, zlasti kmetje in kmetice republikanci in da se popolnoma pridružujejo Radičevi politiki. V svojem govoru je pozvala Radiča, da naj razširi delovanje svoje republikanske politike tudi na Stajersko. Radić je z velikim navdušenjem odgovarjal na besede slovenske govornice in je slovesno izjavil, da bo zastopal tudi slovenske republikance, ako slovenske stranke v konstituenti ne bodo nastopile v smislu seljačkega in republikanskega programa. Obzor komentira ta Radičev shod kot političen dogodek prve vrste, ker je Radić na ta način hotel priti v dotiko s slovenskimi kmeti, ki so baje po svojih zastopnikih že parkrat konferiral z Radičem v Zagrebu.

Ali naj trpimo diktaturo manjšine?

Zagreb, 25. januarja. (Izv.) Današnja „Rječ“ objavlja pod naslovom „Za ali trpimo diktaturo manjšine?“ članek v katerem izvaja med drugim: „Manjšina, o kateri moramo razpravljati, ni so poslanci Radičeve stranke. Zakaj? Zato, ker vemo, da so vodje te stranke tudi še po volitvah v konstituenti stalni zvezi z izdajniškimi izrodki, ki so pobegnili iz naše države. Znano nam je popolnoma zanesljivo, da prejemajo vodje te stranke še vedno plačila od raznih sumljivih tipov a la Vladimir Sachs, ki je v zadnjih dveh letih menjal že pet svojih gospodarjev: od Karla habsburškega, italijanske vlade, Horthyja in d'Annunzia do razkralja Nikite. Znano nam je, da so vodje Radičeve stranke javili agentom nam sovražnih držav, da potrebujejo „razven novca“ še „municije in orožja“, da poženejo državo v revolucijo. Prepričani smo, da bi vsaka druga država že davno obračunala s takimi hujškimi, voditelji stranke, ki imajo zveze s sovražnimi nam agenti. In ravno zaradi tega, ker to vemo, ne pišemo to zaradi voditeljev Radičeve stranke, ki ne spadajo v konstituentno, ampak v temnice. Zaradi mlačnosti državnih oblasti in iz t. zv. „višjih političnih razlogov“ so ti ljudje sicer ušli zasluženi kazni, toda lepega dne bodo morali tudi naše oblasti priti do prepričanja, da ni še dovolj, ako se nastopa energično proti komunistom, ampak da bo treba še z veliko večjo energijo nastopiti proti raznim drugim, državno razdirajočim elementom, ker to ne zahteva samo ugled države, ampak je pogoj za notranjo konsolidacijo.“

Snoči je bila telefonska zveza z Dunajem in Berlinom delj časa pretrgana. Vsled tega je odpadel del inostranskih vesti. Bozno poročilo izpopolnjujemo:

Avstr. krona	99.75
„majska renta“	99.75
Ogrska krona	365
V. avstrijsko vojno pos.	3660
Turške srečke	1490
Kreditni zavod za trg. in ind.	1108
Anglobanka	1194
Bankverein	1895
Länderbank	5000
Avstro-Ogrska banka	313
Bosanska zemaljska banka	3420
Zivnostenska banka	4795
Državne železnice	3710
Lombard	5466
Alpine-Montan	13550
Praska železna industr.	7000
Leykam, papirnica	7000

Naša proslava.

Z velikim pompom in z do neba letečimi tiradami bodo skoraj praznovali Italijani aneksijo zasledene ozemlja. Tudi mimo nas ne sme iti ta pomembni dan in ko bo v mislih vseh naših bratov le naša domovina, naj bodo tudi misli vse domovine namenjene edino ugrabljenim, da se strne ob krivični, nikdar ne priznani meji dvoje priseg kot nova zaveza osvoboditve.

Vsa Italija in še posebej vse zasedeno ozemlje mora slišati ta dan naš protest, ki mora biti glasnejši kot vse prazne parade laških oblasti na ugrabljenem ozemlju. Zato prirejte shode, zato se spominjajte ugrabljenih, da Vaša ljubezen pomnoži odporno silo tam preko, da Vaša požrtvovalnost okrepí ljubezen v srh preganjanih.

Za besedami pa treba dejanja, ker prazne so besede brez dejanj. Zato zbirajte vsepovsodi v protest proti dovršitvi nasilja in pošiljajte prispevke za naše obrambne organizacije, za naše brate tam preko. Iz vseh delov Jugoslavije morajo prihajati ta dan prispevki, vsa Jugoslavija mora dokazati ta dan, da je od Trsta do Vardarja en sam

narod, ena sama volja, ki je silnejša od vseh diplomatskih krivdorekov.

Ko bodo pokali topovi in blasfemično doneli zvonovi v proslavo dne, ki završuje zločinsko nasilje, mora vstati v naših srh slika razdejanega tržaškega Narodnega doma, tedaj mora vstati v nas tako mogočna volja in tako neomejena vera, da bomo čisto prerajeni in da osvobodimo sebe vsega mrtvila.

Težka je naša naloga in huda bo borba, ki nas čaka, toda ne pretežka za rodoljube in častna za moške. Ujedinjena država Srbov, Hrvatov in Slovencev je sredstvo zmage, urejena država Srbov, Hrvatov in Slovencev je pot do zmage in procvitajoča država Srbov, Hrvatov in Slovencev je osvoboditelj ugrabljenega ozemlja. Zato postanimo tudi v protest nasilju črni državljani, zato naj bo aneksijski dan pri nas dan dela za državo.

Naj praznujejo Italijani s frazami, naši vojaki z absceno, mi pa z delom za državo, za brate in za zmago.

To bo naš najsilnejši protest, to bo največja pomoč zatiranim in to bo naša najdoslojnejša proslava.

Teža velikega moza, ki pa je umrl v Beogradu vojvoda Misić...? Mogoče bo kdo vprašal: zakaj ni ukazal minister prosvete, da se v vseh šolah posveti vsaj ena ura spominu velikega moza. Odgovor na to vprašanje je prav lahek... V dveh, ko se muči Pašić, da ustvari močno vladno, bi tak naredba ministra Pribečevića izzvala nevarno krizo. Od vseh strani bi letelo kamenje na Pribečevića, da je vedno še oni siar demon, ki v kritičnih momentih hujša; Radičev delegat Basariček bi takoj prekinil pogajanja v Beogradu in se vrnil v Zagreb, da z ozirom na novo situacijo dobi nove instrukcije od Stive Radića; dr. Šurmin bi zahteval, da se vsi poslanci izjavijo, kako misljenje imajo o takem predavanju, Laginja, Bazela in Dežman bi zahtevali, naj se najprej potome ankete ugotovi, da li je naše osvobodjenje in ujedinenje posledica solunske ofenzive, ali pa posledica sklepa narodnega veča od tega in tega dne, številka toliko in toliko, a častita družba okoli očeta Korošca bi ponižno vprašala: Je li dovoljeno, slaviti dancs srbskega vojskovodje, ko Srbije sploh več ni. — In tako je imel Pribečević prav, da ni ukazal v šolah proslave velikega zmagovalca in narodnega junaka!

* Za glavnega urednika „Edinosti“ je imenovan dr. E. Peseljak, bivši urednik „Slovenca“. S tem je nastala v vodstvu našega tržaškega dnevnika sprememba, ki bo, kakor vse kaže, vplivala tudi na dosedanje politiko lista.

* Italija se „zapira“. V vsej Julijski Benečiji so prepovedani za privatne naslovnike vsi časopisi, ki izhajajo v Jugoslaviji. Tako odreja komisariat za pošto in brzojav Juliske Benečije v Trstu z dnevom 17. t. m.

* Bosanske poštne uradnike dobimo v Ljubljano in Maribor. Tako nam je včeraj javil Dopisni urad. Nam se je zdela vest povsem neverjetna, zato smo jo označili z vprašanjem. Na poštah pa so o „službenem poročilu“ mnogo razpravljali: če pridejo bosanski uradniki k nam, bodo šli naši v Trebinje in Foča! Pokazalo se je, da Dopisni urad ni razločil „poštanskih“ od „bosanskih“ uradnikov in je vsled tega tudi najlepši del svojega poročila zamolčal: da se namreč pripravlja velik avanzma poštanih uradnikov.

* Popis falzifikatov 20dinarskih novčanic. V poslednjem času se je pojavilo četrto falzifikatov 20dinarskih bankovcev. V znanje in ravnanje občinstva priobčuje Uradni list deželne vlade za Slovenijo v št. 8 obširen popis teh falzifikatov.

* Zvišanje mostnine. Lastnikom savskih mostov pri Zagorju in pri Trbovljah je deželna vlada dovolila pobrajanje zvišane mostnine, in sicer za osebo 40 vin., za enovprežen voz 2 kroni, za dvovprežen voz 4 kroni, za živino 60 vin., za drobnico 40 vin., in za kolesarje 40 vin. Mostnine so oproščeni šolarji za pot v šolo in zopet domov.

* Telefonski imenik za Slovenijo. Pošto in brzojavno ravnanje v Ljubljani je izdalo „Imenik telefonskih naročnikov in telefonskih uradov v Sloveniji“ ter jih oddaja interesantom proti povrnitvi nabavnih stroškov, t.j. štiri dinarje za izvod. V Ljubljani in Mariboru jih prodajata tamošnja glavna poštna urada, nadalje jih prodajajo tudi poštne uradi Celje, Ptuj, Trzin in

Kranj. Interesanti iz drugih krajev naj naroče imenike pri gospodarskem uradu poštne in brzojavne ravnateljstva v Ljubljani.

* Iz Smarja nam poročajo: Hišo pok. rodoljuba dr. Georga v Smarju pri Jelšah je kupil učitelj v pokoju, Fran Ferlinč, njegova posestva v Makovljah pa posestnik Anton Vodenik iz Petrovc.

* Ponarejeni desetlirski bankovci. V krajih to — in onstran demarkacijske črte, posebno na Vrhnikih so zelo razširjeni ponarejeni desetlirski bankovci, katere ponujajo našim ljudem po zelo nizkem kurzu razni sumljivi elementi. Falzifikati se razlikujejo od pristnih bankovcev v tem, da je modra barva bolj vodena, da so okrasji in tisk bolj zamazani. Stevilke serij so posevne, mesto pokončne in falzifikati so slednjič za dva manj daljši kot originali. Te falzifikate mnogi denarja lakomni ljudje kupujejo in jih „spravljajo naprej“. Tudi Vrhničanka Marija Jereb je nabrala večjo množino teh falzifikatov. Dne 19. t. m. dopoldne je prišla v Ljubljano in je hotela v menjalnici Slovenske ekskomptne banke v Kolodvorski ulici zamenjati večjo množino italijanskih lir, v zamenjavo je pri blagajni položila tudi 50 komadov ponarejenih desetlirskih bankovcev. V menjalnici so falzifikate takoj spoznali in so Jerebovo naznanili stražniku, ki jo je aretirali. Jerebovi so ponarejene bankovce zaplenili, njo pa izročili deželnemu sodišču.

* Izrečitev legije časti Beogradu se vrši v nekaj dneh, ko se iz Pariza javi definitivno dohod delegata Francije generala Franchet d'Esperey. Beograjska občina e izdelala načrt proslave, ki se izvrši z največjimi vojaškimi častmi. Na proslavo bodo povabljene občine Zagreb, Ljubljana, Split, Sarajevo, Skopje in Sabac. Sedanja pozorišna ulica v Beogradu se prekrši v Francosko ulico; Franchet d'Esperey se izroči ob tej priliki diploma častnega meščanstva.

* Železniški promet z Madžarsko. V zmislu sporazuma, doseženega na konferenci v Subotici, se uvede s 1. februarjem redni železniški promet med Jugoslavijo in Madžarsko. Za prvi čas bo vozil po en osebnih vlak dnevno v vsaki smeri na progi Subotica-Zagreb in Pragarsko-Budimpe. Skupna komisija izdeluje podrobni načrt o vršitvi službe na obmejnih postajah.

* Izenačenje plač srednješolskih profesorjev. Še v novembru pretečnega leta je ministrski svet sklenil, da se izenačijo plače vseh srednješolskih profesorjev v naši kraljevini. To vprašanje se do danes še ni odstavilo z dnevnega reda. V tej zadevi prispeli so te dni v Beograd delegati posameznih pokrajinskih profesorskih združenj. V zvezi z zastopniki ministrstva prosvete in z delegati profesorskega društva se vrši konferenca v svrhu, da se doseže sporazum tudi o podrobnostih definitivnega izenačenja plač vseh srednješolskih profesorjev.

* Ostavka velikega župana. Doktor Vladimir Manojlović veliki župan

part bačke županije bo vladi predložil ostavko. Kot vzrok ostavke smatra ukor, ki ga je dobil od ministrstva notranjih zadev z ozirom na svoje nepravilno postopanje v vprašanju državnega imetja v Baranji.

* Pri ponovnih občinskih volitvah v Skopju je zmagala skupna lista meščanskih strank z 1993 glasovi nad komunistično listo, ki je dobila 837 glasov.

* Za ruske begunce. Sestavljen je poseben ministrski odsek, ki bo skrbel za to, da se vprašanje nameščenja in prehrane ruskih beguncev spravi na najboljšo pot.

* Najstarejši človek v Srbiji je Panjo Cvetković iz Toplega dola, kateri je star letos 115 let. Finančno ministrstvo ga je te dni opustilo od osebnih dohodninskega davka.

* Bomba v šoli. V ljudski šoli v Rusinovu pri Radovištu se je dogodila te dni težka katastrofa. Nek učenec omenjene šole je našel na pašniku ročno bombo, katero je v šoli položil na peč. Bomba je padla na tla ter eksplodirala. Sedem učencev je bilo težko ranjenih.

* Mednarodni dijaški kongres v Pragi. Češkoslovaški konzulat v Zagrebu priobčuje: „Studenti kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev se vlijudno pozivajo, da se v največjem številu udeležijo mednarodnega študentskega kongresa, ki se vrši v Pragi v dneh od 28. marca do 6. aprila t.l. Predsednik kongresa bo priredil vnanji odbor USCS (Centralni savez češkoslovaškega študentstva) tri skupine, ekskurzijo po teritoriju ju češkoslovaške republike za tuje študente, ki se posebno zanimajo za razmere v Češkoslovaški. Opozorjamo, da bo šla češkoslovaška vlada udeležni kom kongresa v vseh ozirom na roko tet jim da popust pri konzularnih pristojbinah in 50 % na češkoslovaških železnica. Interesanti naj se v najkrajšem roku prigrasijo pri češkoslovaškem konzulatu. — Do sedaj so se prijavili člani „Confederation international des étudiants“ iz Španije, Luksenburške Poljske, Rumunske in Švice.

* Falzifikati 20dinarskih novčanic na Dunaju. V zadnjem času se je opazilo da kroži na Dunaju mnogo jugoslovanskih novčanic pa 20 dinarjev. Končec se je posrečilo priti na sled celemu konzorciju, ki se je bavil z razpečevanjem teh novčanic in upati je, da se pridn na sled tudi izdelovalcem teh falzifikatov. V neki kavarni v L. okraju je policija aretovala nekoga Julija Marogochesa iz Galicije, pri katerem se je našlo 248 komadov precej dobro ponarejenih 20dinarskih novčanic. Aretovanec je izjavil, da je falzifikate kupil od nekoga knjigovodje v Tarnopolu, kateremu je plačal za falzifikate 40.000 K in sicer po 8 avstrijskih kron za 1 dinar. Aretovani knjigovodja je priznal, da je novčance res prodal, da pa jih je kupil za 35.000 kron od agenta Wachtela. Zdi se, da je bil Wachtel financiral falzifikatorskega podjetja, razpečevala pa je falzifikate njegova 18-letna hčerka. Preiskava v tej zadevi nadaljuje.

* Milijon dolarjev je podaril Zoba Rockefeller jun. evropski pomožni agenciji za otroke.

* Tako je prav. Lepo narodno zavestnost so pokazali mariborski postreščki, ki so na svojem zadnjem obnem zboru izključili iz društva nekoga člana, ki se je po prevratu bojeval na Koroškem proti nam kot „Voklswehrov“ in sedaj zopet vrnil iz beraške Avstrije v Maribor. Tako je prav!

bil Denis napisal ničesar drugega nas, kakor to knjigo, ki obsega nad 300 strani (v češkem prevodu), zasluži, da mu ohranimo večni spomin. Ne pred njim ne za njim ni nikdo tak svetovni govornik o nas. Govori tudi o Slovencih v laskavih besedah, polnih priznanja in razumevanja za našo preteklost. Ta knjiga ni profesorsko delo — to je knjiga srca in ljubezni in vedar niti en stavek v nji ni — brez zgodovinske resnice. Nasprotno: cele stavke bi mogli citirati kot večno veljavne, kakor bo tudi ta knjiga imela večno vrednost, kot glasnik našega osvobodjenja.

Dr. I. L.

Koncert Glasbene Matice.

Ako se govori o nabito polni dvorani, velja to v polni meri o sinočnjem koncertu. Unionska dvorana je bila do zadnjega kota zasedena. Koncert je nudil s svojim programom umetniški užitek prve vrste: obsegal je same nove in novejske skladbe naših domačih skladateljev, ki so bili vsi pri koncertu prisotni (Lajovic, Adamič, Prochazka, Pavčić, Škerjanc, Ravnik, Juvanec). Veliki koncert Glasbene Matice smo si težko predstavljali brez našega mojstra Hubada, a dobra sreča je Matici dala izvrstno mlado silo, ki bo trdna opora njenemu mojestru: Niko Stri-

Politične beležke

* Hrvatska zajednica gre v konstituantu. Po štirinajstidnevem posvetoivanju je Hrvatska zajednica sklenila, da gredo njeni poslanci v Beograd. Glede vprašanja prispege pa jim pušča svobodne roke. Kakor poroča „Jutarnji list“, obseza ta svobodna „maršruta“ obenem privoljenje stranke, da smejo poslanci položiti prisego, da morejo tudi nadalje sodelovati v parlamentu.

* Tri struje v Radičevi stranki. Iz Zagreba poročajo: V Radičevi se laški stranki ne vlada taka sloga, kot bi to radi Radičevci prepričali našo javnost. To nesoglasje v stranki je tudi glavni vzrok, da stranka samo koleba, da se ne more odločiti niti na eno niti na drugo stran. Delegat stranke dr. Basariček, ki je referiral vodstvu stranke o svoji politični misli v Beogradu je povedal naravnost, da v Beogradu nikdo ne smatra Radičeve stranke kot resne politične stranke, ker je v dnevih od volitve v konstituantu do danes igrala tako žalostno vlogo, da so izgubili vsi vodilni krogi respekt pred to stranko, ki jo smatrajo za nesposobno za vsako skupno delo. — V Radičevi stranki obstojajo danes tri struje s popolnoma nasprotnimi političnimi nazori. En del stranke je ostanek starih fran-

kovskih elementov, ki so nepomirljivi sovražniki vsega kar je srbskega, v drugi struji so komunisti, a tretja grupa, ki je pa žal v nasprotju s prvima dvema v manjšini, so pravi kmetje, ki so za pomirljivo politiko in pozitivno delo. Radič je popolnoma neodločen in se ne more odločiti na nobeno stran.

* Wilson za priznanje Rusije. „Deutsche Allgemeine Zeitung“ poroča iz New-Yorka, da je poslal Wilson tajništvu zveze narodov noto, v kateri prosi velesile, naj dajo jamstvo za to, da se Rusija zavaruje pred napadi, da se preprečijo nove vojne. Wilson ponuja velesilam, naj se odpovše prejšnji ameriški poslanik v Carigradu Morgenthau in Rusijo, da bi tam začel primerna pogajanja, ako bi bile velesile v tem zadovoljne.

* Gibanje prebivalstva v Parizu. Število porok v letu 1920 znaša 53.869 proti 31.950 v letu 1913. Število prebivalstva se je zvišalo za 300.000, tako da šteje Pariz danes 3.200.000 prebivalcev. Živih porodov je bilo 55.813 (1913: 48.746), to je za 12.731 (1913: 4122) več kot mrtvih.

* Razkol med ital. socialisti. Iz Rima poročajo: Ob priliki otvoritve ital. zbornice izjavljajo socialno demokratiški poslanci, da razkol v stranki ne bo imel vpliva na parlamentarni položaj. Sicer pa napovedujejo nadaljevanje obstrukcije proti zvišanju krušnih cen.

Domače vesti.

Ljubljana, 25. januarja.

* General Franchet d'Esperey v Beogradu. Dne 28. januarja prispe v Beograd general Franchet d'Esperey, ki bo izročil francosko odlikovanje mestu Beogradu.

* Diplomatska vest. Novoimenovani odpravnik posla turškega poslanstva v Beogradu Tifti bej je prispe v Beograd.

* Iz notarske službe. Dr. Andrej Kuhar, doslej notar v Litiji, ki je bil imenovan v Ljubljano, začne poslovati dne 1. februarja 1921.

* Imenovanje poštinih uradnikov. V ministrstvu pošte in brzojav izgovorjen je večji ukaz o imenovanju poštinih uradnikov v Sloveniji, zlasti za Maribor in Ljubljano.

* Kaj bi rekli... Beograjska „Politika“ poroča: Ko je pred nekaj dnevi umrl veliki bolgarofil Boutscher, je bolgarska vlada proglašila dan njegove smrti kot dan narodne žalosti, a po vseh šolah so bila predavanja o velikem prijatelju bolgarskega naroda. Ko je umrl v Parizu Ernest Denis, je vsa češkoslovaška žalovala nad krsto svo-

namene na vzhodu, ki so bili Francozom malo znani. Oba lista, „Češki narod“ in „Slovanski svet“, ki ju je ustanovil Denis med vojno, sta bila za nas velikega pomena, kajti šele iz njih je v tistem času spoznala ententa naš položaj in naše zahteve.

Denisu pa to ni bilo dovolj. Ustanovil je posebno „Politično zgodovinsko knjižnico“, v kateri je hotel izdajati knjige in brošure o tistih narodih, ki so se borili za svobodo in so bili Francozom le malo znani. Kot prva knjiga te zbirke je izšla leta 1915. „Velika Srbija“, ki je bila pisana pod utisom velikanske zmage meseca decembra leta 1914., ko je vojvoda Misić razbil Potiorkovo ofenzivo proti Srbiji. Delo je bilo pripravljeno že mnogo prej. Mi vemo, da je prišel mladi dr. Denis v Prago leta 1872., torej eno leto po onem porazu, ko je Nemčija diktirala mirovne pogoje premaganj Franciji in ji vzela Alzacijo in Loreno. V Pragi je mladi trindvajsetletni Francoz stopil v zvezo s starim češkim zgodovinarjem Polachym in je začel zbirati gradivo za svoje veliko delo o Husu in husitskih vojnah. Toda zanimal ga je tudi jugoslovanski narod. Pri profesorju Jurečku, vnuku slavnega Šafarika, je čital zgodovino Bolgarov in je pri tem spoznal balkansko zgodovino. Leta 1873. je šel sam na Balkan, bil je v Beogradu in je potem potoval po srbski zemlji. Tako je dobro spoznal razmere na jugu. Toda njega je predvsem

zanimala češka zgodovina in Čehi niso zamudili ničesar, da so si v njem ohranili svojega prijatelja in zgodovinarja. Mi se za to nismo zmenili. Denis pa vkljub temu ni pozabil, da je naše vprašanje ozko zvezano s češkim in je zasledoval dogodke na jugu. Procesi leta 1909 do 1910. so vzbudili njegovo pozornost in leta 1911. je prišel pogledat, kaj se godi pri nas. Kot zvest sobojevnik prof. Masaryka, je dober poznal naše „veleizdajalske procese“ in je pri tem pogledal, kako daleč je dospel naravni razvoj Balkana. Takrat je bil v Ljubljani in danes me veseli, da je takrat v mladi družbi čutil to, kar je bilo v njegovem srcu, namreč, da gre slovenska mladina na nova pola narodnega ujedinenja.

Ko sem lansko leto čital češki prevod njegove prve knjige v tej zbirki „Avstrijsko vprašanje — Slovaki“, sem skoraj zavidal Slovake, da se je našel mož, ki je tako krepko in jasno napisal njih zgodovino in položaj o avstro-ogrski monarhiji. Češki listi so o tej knjigi pisali navdušeno. „Češka prosveta“ je pisala „... ta znamenita knjiga spada v vse javne knjižnice“. — „Naše rječ“ pravi o nji: „To je času primeren spis v najboljšem zmislu besede. Knjiga ne izgublja na vrednosti, dasi je čas prešel. Zato bi morala ta knjiga biti v vsaki javni knjižnici in bi se morali vezhati govorniki v šolah in v javnosti...“

Isto velja o knjigi „Velika Srbija“, ki nam pove vse glavno, kar nam je o preteklosti treba vedeti. Ime knjige nikakor ne pomenja „srbskega imperijalizma“, ampak knjiga bi z isto pravico nosila naslov „Jugoslavija“. Knjiga „Velika Srbija“ je pisana leta 1915., ko še ostali jugoslovani niso imeli svojega programa. Kakor čujemo, se Denisova knjiga že prestavlja in z njo bodo dobili Slovenci prvi pogled v ono jugoslovansko zgodovino, ki je bila — priprava njihovega osvobodjenja.

Pisatelj obravnava v svoji knjigi v popularni obliki vsa balkanska vprašanja. Ne izgublja se v malenkostih: on gleda vse s svojega visokega svetovnega stališča, vidi samo glavne točke in iz njih izvaja vse nadaljne dogodke. On je psiholog in filozof. Poglobi se v dušo njemu sicer tujega naroda tako, kakor doslej ni bil zmožen kak domač zgodovinar. Denis gleda vse dogodke v zrcalu svetovnega razvoja. V tem zagleda Srbijo kot naravni jugoslovanski Piemont. Poda nam pregled rimske dobe na Balkanu — dobo Nemanjičev — carstvo Dušana Silnega — Kosovo polje. — S čudovito spretnostjo nam popiše turško sužnost in prvi ustanek leta 1804. Zgodovinar se tu druži s prerokom. Cela knjiga je slavospev na srbsko junastvo in vendar niti za moment ne zapusti zgodovinskih tal. Zgodovinar vrši tu svojo dolžnost, lo isče zarodke bodočega življenja, ki vstane iz razvalin. Ko bi ne

Prosveta.

„Velika Srbija.“

Marljivi prevajalec Denisovih del, prof. dr. Vancura, ki je prevel na češko dvoje največjih Denisovih knjig: „Konec češke samostojnosti“ in „Češka zemlja po Beli gori“, si je vzel kot življensko nalogo, podati v češkem prevodu tudi druga manjša Denisova dela. Doslej je izšlo troje zveskov, in sicer: „Avstrijsko vprašanje. Slovaki“, „Velika Srbija“, „Članki in razprave iz La nation tcheque“. V tisku so nadalje trije zveski: Denisovi govori in drugi članki iz „La nation tcheque“, „Le monde slave“ itd. „Nemčija in mir“, „Vojna“.

Kakor je znano, je prof. E. Denis začel izdajati v Parizu takoj ob početku svetovne vojne časopis „Le nation tcheque“ (češki narod) in pozneje ko je sedanji češki zunanji minister dr. Beneš prevzel ta list v svoje uredništvo, je Denis začel izdajati „Le monde slave“ (slovanski svet). V prvem časopisu je hotel Francoze seznaniti s češkimi razmerami, v drugem pa jim je hotel pojasniti večinoma malo znana slovanska vprašanja. Mi do danes nismo smatrali za potrebno, da bi si prevodili, kaj je Denis pisal o nas, zato pa bodo Čehi nam podali njegove spise. V zadnjih dveh delih, ki sta v tisku, dokazuje Denis krivdo Nemčije na svetovni vojni in razkriva pangermanske

* Dva pogodbeni uradnika-stenografa s prejemki X., odnosno XI. činovnega razreda državnih uradnikov išče „Dopisni urad deželne vlade za Slovenijo“ za svojo podružnico v Mariboru. Predpogoji za vstop so: Vsaj srednješolska izobrazba ali tej odgovarjajoča splošna izobrazba, nadalje popolno znanje slovenskega in nemškega jezika in slovenske in nemške stenografije. Znanje še drugih jezikov daje prednost. Ustmene ali pisne prijave je nasloviti do dne 5. februarja t. l. ali na Dopisni urad v Ljubljani (vladna palača) ali na podružnico Dopisnega urada (poštno postopje) Maribor.

* Nemščina in srbohrvaščina v Mariboru. Iz Maribora nam pišejo: Na mariborskih šolah se nemščina sedaj poučuje še z veliko večjo strogostjo, kakor pod Avstrijo, dočim se srbohrvaščini ne posveča nobene pozornosti. Uči se jako pridno celo gošica, katero že Nemci sami odpravljajo, za cirilico pa menda ni časa.

* Število prebivalstva v Mariboru. Uspeh popisa prebivalstva in hiš v Mariboru je sledeči: Dne 20. novembra m. l. je štel mesto 29.014 prebivalcev, vključno s 2190 vojakom in 1000 kaznjencev. Število dnevno prijavljenih tujcev znaša 400. Dne 1. januarja 1921. je štel Maribor 32.968 prebivalcev, in sicer 13.536 moških in 15.478 žensk domačinov. Mesto šteje 1179 hiš s 6331 stanovani. Po vagonih stanuje 35 družin in 159 oseb. Od prebivalstva je 10.153 v Maribor pristojnih, 12.784 z domovinsko pravico v Jugoslaviji, 4020 izomcevec in 2057 s neugotovljeno domovinsko pravico, torej skupno 6077 tujcev.

* V celjskem mestnem sosvetu so na zadnji seji zastopniki demokratske in socialnodemokratske stranke vložili oster protest proti ukinitju celjske avtonomije v šolskih zadevah in zahtevali takojšnje reaktiviranje prejšnjega šolskega sveta, ki je bil lani meseca avgusta razpuščen zaradi klerikalnih spletkarjev.

* Gosposvetski Zvon naproša dame in gospode, ki so se dne 9. novembra 1920, po protestnem shodu v hotelu Union prijavili v društvo, da blagovolijo čimprej sporočiti tajništvu natančni naslov z eventualno navedbo istočasno vplačanega zneska in njegove namembnosti (članarina ali darilo?). Ker so naslovi na nekaterih, po shodu v naglici spisanih članskih polah deloma slabo čitljivi, ali pa je zraven vsote edino samo napisano ima, žal ni bilo še mogoče vsem cenjenim članicam in članom vpsolati izkaznice s potrdilom vplačanega zneska. Ko dosepejo čitljivi, natančni naslovi, bodo tudi ostale članske legitimacije nemudoma razposlane. — Gosposvetski Zvon, Dalmatinova ulica.

* Licitacija vojaške kantine se vrši dne 26. t. m. ob 14. uri v vojaški bolnišnici v Mariboru na Tržaški cesti.

* Pozor ribiči! Dne 28. januarja t. l. ob pol 21. uri zvečer se vrši v hotelu Union (rožnata soba) ustanovni občni zbor slovenskega ribarskega društva v Ljubljani. Kdor se zanima za ribolov, naj se udeleži obnega zbora in pristopi k društvu kot član.

* Društvo zobozdravnikov v Ljubljani ima svojo redno sejo v nedeljo dne 30. januarja v magistratni dvorani ob pol 11. uri. Radi važnosti je potrebna obilna udeležba.

* Smrtna kosa. V ponedelje je po kratki bolezni umrl v Mariboru tajnik okrajnega glavarstva Franc Volčjak, izborni uradnik in ljubitelj tovarš. Zapušča ženo in štiri otroke. Blag mu spomin!

* Umrl je v Kočevju šolski svetnik in gimnazijski profesor v p. Jos. Oberghöll, ki je deloval na tukajšnji bivši nemški gimnaziji nad 30 let. V javnem življenju je bil duševni vodja konservativne struje med kočevskimi Nemci in stebler „Gottscheer Zeitung“, prej „Gottscheer Bote“, sicer koncilijanten in trezen politik, ki je užival splošen ugled. Presojal je obstoječi položaj dokaj realno. Pogreb je bil nad vse časten. N. m. v. p.

* sv. Kočevski Sokol priredi na Svečnico veselico z raznovrstnim sporedom. Kroji dobrodošli!

* Plesni večer podoficirskega podporne društva. Podoficirsko podporno društvo, podružnica Ljubljana, priredi dne 29. januarja 1921 v veliki dvorani hotela „Union“, vseh stranskih prostorih, kakor tudi v restavraciji istega hotela „Plesni večer“ pod pokroviteljstvom komandanta Dravske divizijske oblasti, častnega adjutanta Nj. V. Kralja, generala g. Djuro Dokića. Svira godba Dravske divizijske oblasti pod eseskim vodstvom kapelnika g. dr. Cerina. Vstopnina 5 dinarjev. Čisti dobiček je namenjen podporam včlanjenim. Obлека poljubna. Ker je vstop k prireditvi dovoljen samo vabljenim in je lahko mogoče, da je društvo v obilici dela pozabilo tega ali onega vabiti, naj se blagovoli pravočasno prijaviti na naslov narednika Blanka, Arhiva Dravske divizijske oblasti.

* Za plesni venček pevskega zbora Glasbene Matice dne 29. t. m. vlada veliko zanimanje. Zbor namerava na plesu izvajati „ples kralja Matjaža“ s petjem. Vstopnice se dobe v predprodaji od 25 t. m. dalje od 5. do 7. ure v arhivu Glasbene Matice (soba št. 2). Vabila so se odposlala le v omejenem številu, vabljeni pa so vsi prijatelji našega zbora. Odbor.

* Samomor zaradi nesrečne ljubezni. Kakor smo včeraj poročali, so našli v Savi pri Zagrebu truplo mlade ženske, pripadajoče navidezno meščanskim slojem. Policija je dognala, da je utopljena identična s sobarico Ano Otti z Dunaja, ki je bila uslužbena pri nekem zagrebškem zdravniku. Motiv — nezrečna ljubezen.

Mlada roparja in morilec.

Ob demarkacijski črti, zlasti v gostih planinskih in logaških gozdovih ob cestah so se v zadnjem času pojavili mladi razbojniki, ki so napadali le posamezne ljudi ter jih ropali in pobijali. Dne 10. t. m. je bil proti večeru na okrajni cesti v gozdu med Struncem in Planino izvršen roparski napad, katerega žrtev je postal 16-letni posestnikov sin Alojzij Jenček iz Sirmca, ki je vozil z volmi lojtrski voz proti domu. Roparja sta fantu ustrelila, pustila truplo na cesti, voli pa sta odvedla proti Senožečam, kjer sta jih prodala za 5200 lir nekemu gostilničarju. V Ljubljani, kamor sta potegla pobegnita, so ju prijeli v gostilni pri „Tislerju“ v Kolodvorski ulici. Zločinca se pišeata Andrej Pelan iz Planine in 19-letni Anton Zrimšek iz Dobca pri Cerknici. Oba sta roparski umor priznala. Voli so bili cenjeni na desetsto lir. Pelan je bil znan tihočapec in veriznik, živel je samo od tega. Podnevi se je klatil po samotnih vaseh okoli Cerknice, ponoči pa je tihočapil. Stalno se je zadrževal na Dobcu pri Zrimškovi. Imel je vedno mnogo denarja. Delati ni hotel. —

ovacije. Pevovodja g. Štrifol je dobil lep venec v dar, enako g. Ravnik in gdna. Thierryeva vsak svoj šopek. Koncert je trajal do pol 11. ure in pomeni nov lep uspeh naše „Glasbene Matice“.

— Vojvoda Mišić in učiteljstvo. Dne 15. avgusta 1918. so imeli učiteljevo-jaki srbske vojske svoj sestanek v Voden, pokojni vojvoda Mišić se je zahvalil na pozdrav, ki so mu ga poslali učitelji s sledečo značilno brzojavko: Predsedniku sesianka jugoslovanskih učiteljev na solunski fronti. Zahvaljujem se vam na pozdravu in na izraženi želji. Prepričan sem, da boste vi učitelji najodličnejši kulturni delavci našega naroda nadaljevali svoje plodno delo na prospeševanju in duševnemu edinstvu našega naroda, istotako, kakor sta služili z orožjem in peresom uviseni zavedni misli osvoboditelja in uveljavljenja jugoslovanstva, ko ste z vzglednim junaštvom in udanostjo svojem vrhovnemu poveljniku dokazali svojo ljubezen narodu. Ponosen sem, da imam okoli sebe take sodelavce. Živeli učitelji na ponos našega naroda in naše hrabre vojske. Dne 15. avgusta 1918. Položaj na Bukoviku. Vojvoda Mišić.

— Glasbena Matica v Mariboru. Redne vaje moškega zbora se pričnejo dne 26. t. m. ob 20. uri v društvenih prostorih.

Mestna klavnica.

(Važno ljubljansko gospodarsko vprašanje.)

Letos poteka 40 leto, odkar so ljubljanski mesarji praznovali otvoritev nove klavnice na Poljanah. V 40 letih se vse postara in tako se je tudi ljubljanska klavnica postarala, četudi so jo ob otvoritvi v primeri s prejšnjo, ki je stala nad Ljubljano na kolih, imenovali moderno. Toda če smo natančni in celo stavbo dobro premotrmo, bomo našli, da je bila stvar tudi za čase pred 40 leti precej neapratično izpeljana, opremljena je bila z nezadostno ledenico, premajhnimi hlevi, popolnoma nedostatnimi kontumačnimi prostori, prostora pa, kjer hario (mavžajo) prašice, se ni moglo bolj nerodno zamisliti.

Poznanje praktičnih primerov in izkušenj, nepoznanje potrebnih tehničnih naprav, je bilo vzrok vsega; hotelo se je imeti dovolj velike zidane klavne prostore, vse drugo so pa naredili „po domače“.

Da bo število prebivalcev presegalo kdaj 80.000, število mesarjev pa naraslo na 120, na to se seveda takrat ni mislilo.

Danes, ko se je promet v klavnici pomnožil vsaj za 300 % in je postala Ljubljana poleg drugega tudi važno eksportno mesto za meso in mesne izdelke, moramo reči, da mestna klavnica ni postala samo nezadostna, ampak je postala pravi vzor takih klavnic, ki so jih drugod že davno opustili in ki jih v sedanjih razmerah ne moremo več trpeti.

Ce je količjak več klanja, je nemogoče vsako redno delo, vzdrževanje potrebne snage oteženo, če pa še kak eksporter prične klati, pa izgleda tako, da bi človek, četudi ima mesarske živce, najraje ušel.

Prepir za prostor, prerivanje, prekladanje blaga s težavo iz enega klina na drugega, to ti je pravcata vojska.

Največja hiba Mestne klavnice je pomikanje hladilnih prostorov. V njej se sicer nahaja ledenica, ki je pa silno nerodna in vsako leto veliko stane ter niti z daleka ne dočega svojega namena. Je to ena velika podzemeljska luknja, v katero se mora vsako leto nabaviti okrog 30 vagonov ledu, prostor za obešanje mesa v svrhu konserviranja je pa ravno za taka dva ljubljanska prekaljevalca dovolj velik. Človek si lahko predstavlja, kako izgleda po leti, ko začne vsi mesarji svoje blago spravljati v to ledenico. Kakor že omenjeno, ta del mestne klavnice ni samo nezadosten, ampak zvezan z ogromnimi stroški in trdom za mestno občino, ki se ponavlja vsako leto. Lansko leto n. pr., ko se je moral led zaradi mile zime dovažati iz Koroške, je stala ledenica celo premoženje, predno je bila napolnjena in letos, ko z mrazom tudi nič ni, bodo stroški za ledenico gotovo še trikrat toliko. Sekanje ledu v Bohinju ali na Bledu, dovažanje na kolodvor, železniška vožnja, spravljanje s kolodvora v ledenico, to vse dane stane da je joj in vsak si lahko izračuna, kako draga stvar je 30 vagonov ledu, predno je v ledenici. Meso se v tej ledenici drži za silo osem do deset dni, ako ni preveč zasedena, če je pa količjak bolj polna, pa komaj štiri dni. Razun tega se niti vsega mesa ne more spraviti na led in meso se prične kvariti, če v vročini visi prosto že samo en dan.

Na večjo zalogo klati je nemogoče. V zadregi so celo mali mesarji, ker jim ni mogoče po vsako tele ali prašico posebej hoditi na deželo in goveji mesarji tudi ne morejo vsak dan posebej klati, ker en vol, če je količjak težak, je razprodan komaj v treh dneh.

Posledica vsega tega je tudi, da so na trgu skozi celo poletje od strani konsumentov večne pritožbe, da dobivajo slabo meso. Oškodovan je mesar, ker se mu blago zapleni, če se je skvarilo. Vsega tega bi ne bilo treba in Ljubljancem bi ne bilo treba uživati po leti na pol skisanega mesa, če bi klavnica imela hladilnico.

Zaključno iz tega sledi, da se mora mestna klavnica preurediti in opremiti z zadostno, prostorno in moderno hladilnico. Potreba hladilnice presega marsikaj drugega, kar pogrešamo v Ljubljani. Ozirni na konsumenta in producenta, zlasti pa ozirni na zdravje mestnega prebivalstva, silijo tukaj, da se mora nekaj storiti.

Stvar bo sicer v današnjih razmerah precej draga, ko bo pa enkrat tu, se bo obrestovala in z dohodki v doglednem času tudi amortizirala — obrestovala pa še zlasti na našem zdravju.

Če imamo enkrat moderno hladilnico, kjer se mraz proizvaja tehničnim putem, se dajo adaptirati z malimi stroški naprave za umeten led. Ledu se da narediti dnevno do enega vagona in še več, ki bi se ga po leti lahko odvajalo raznovrstnim obratom, ki ga vedno pogrešajo, n. pr. kavarne, gostilne itd. Ker ni potrebno, da so stroji za proizvodnjo mraza vedno v obratu, bi se za pogon lahko rabil tok mestne

elektrarne v dobah, ko ta ni preveč obremenjena od drugih konsumentov. Pri preuredbi klavnice bo neobhodno potrebno tudi misliti na skladatno klanje (rampo) ob klavnici, kar se bo dalo z lahkoto napraviti. Ker pelje tir dolenske železnice tik ob klavnici, bi bilo treba samo malega odcepka in tir za klančino bi bil tu. To bi bilo tudi v interesu železniške uprave, ker so dočednji kolodvori že itak obremenjeni in klančina na južnem kolodvoru za skladanje živine je nepopolna. Z ljubljanskih ulic bodo pa zginitili tisti čudni vozovi za prevažanje prašic in prekmurski biki ne bodo več v nevarnost živemu in mrtvemu po Martinovi in Poljanški cesti.

Regovanje v Avstriji brezupna.

Pretečni teden so prišli v Beograd zastopniki Avstrije, da bi uredili gospodarske odnose med obema državama, kolikor se tiče našega premoženja v Avstriji in avstrijskega premoženja v Jugoslaviji. Ze svoječasno smo izrazili svoje mnenje, da ta pogajanja ne bodo dovedla do definitivnega zaključka. Tako se je tudi zgodilo. Izkazalo se je, da Avstriji v svoji prepotentnosti niso imeli niti pooblastila, da bi se razgovarjali glede dviga zapor nad našim imetjem v Avstriji. Nesramno je od Avstrije, da je poslala zastopnike v Beograd z naročilom, da izposlušajo odstranitev skvestra nad avstrijskim premoženjem, med tem ko bi imeli ostati naši depoji in naše terjatve v Avstriji še vedno pod zaporom. Na tako insinucijo je naša vlada kratkoma lo odgovorila, naj se avstrijski delegati vrnejo na Dunaj in naj si izposlušajo širša pooblastila, na kar se bodo pregovori mogli nadaljevati. Naša zahteva je, da Avstriji slobodijo naše premoženje, ki se nahaja v njihovi državi in da nam povrnejo škodo, ki jo je povzročila naredba o zaporih z dne 19. aprila 1919 in potem šele se bomo pomislili glede odstranitve skvestrov nad avstrijskim premoženjem.

Gospodarski svet je sklical minister trgovine in industrije dr. Kukovec v Beograd za 3., 4. in 5. februarja. Gospodarski svet ima nalogo, da informira ministristvo trgovine in industrije o vseh gospodarskih vprašanjih naše države. Njegova naloga je tudi, da stavi konkretne predloge glede naše zunanje trgovine, t. j. glede uvoza in izvoza, posebno pa glede carinskih postavk in glede carinskih odnosov v obce. Približno pred pol leta je sklical tedanji minister trgovine in industrije dr. Ninčić Gospodarski svet, in ko so prišli zastopniki iz cele kraljevine v Beograd, jih je načelnik dr. Todorović po kratki formalni seji odlovil. Minister dr. Kukovec pa je sedaj naročil, da ima Gospodarski svet o vseh važnih gospodarskih vprašanjih razpravljati in da mu ima predložiti konkretne predloge, posebno glede naše zunanje trgovine in glede carinskih vprašanj.

Centralna banka v Krapi je preselila svoj sedež v Zagreb.

Trgovci in zahteva hiš. posestnikov. Kakor smo poročali, zahtevajo hišni posestniki, da jim nova stanovanjska naredba, ki jo pripravlja poverjeništvu za socialno skrbstvo prepusti obrtne in poslovne prostore v svobodno razpolaganje. Proti tej zahtevi so se sedaj postavili tudi trgovci in ljubljanski trgovski gremij in poslal deželni vladi izjavo v kateri pravi: „Želji hišnih posestnikov, da se jim prepusti popolno svobodno razpolaganje z obrtnimi in poslovnimi prostori, se ne sme pod nobenim pogojem ugoditi, ker bi bile posledice za trgovce naravnost katastrofalne. Gremij je pa uvidel, da je tudi položaj hišnih posestnikov težaven in zato predlaga, da se poviša najemnina za obrtne in poslovne prostore, kjer se to do slej še ni zgodilo, in sicer največ za 100 odstotkov predvojnega najemnine. Trgovcem, odnosno obrtnikom, ki se temu pogoju uklonijo, ne sme hišni posestnik pod nobenim pogojem odpovedati obrtnega, oziroma poslovnega lokala.“

Prehod v prosto trgovino na Češkem. Češki poljedelski minister dr. Brdlik se pogaja z zastopniki političnih strank o zakonskem načrtu, s katerim naj bi se ustvarila oblika preloha iz vezanega gospodarstva z oporositvijo trgovine s poljedelskimi pridelki letine 1920 v svobodno trgovino. Zakonski načrt postavlja kot pogoj za ta prehod izpolnitev dolžnosti 80odstotne oddaje zadnje žetve. Vezana bi ostala samo še sladakorna pesa in nekateri spekulativni produkti, kakor n. pr. mak.

Nova gradbena banka. V Sarajevu se je ustanovila gradjevinjska in prometna banka, ki se bo bavila samo z gradnjo hiš in industrijskih

== Veleposestniki proti agrarni reformi. Slavonski veleposestniki, ki so organizirani v Poljoprivrednem društvu, so poslali ministristvu za šume in rude spomenico, v kateri protestirajo proti naredbi ministristva z dne 30. oktobra 1919., št. 20.770, ki dovoljuje seljakom, da smejo po šumah sekati dreve za kurivo. Veleposestniki naglašajo, da je neracionalno sekati dreva zelo škodljivo in zahtevajo, da se izvrši revizija imenovane naredbe po zaslišanju veleposestnikov. — Upamo, da spomenica ne bo imela uspeha.

Tvornica za železne izdelke. V Sarajevu se je z glavnic 7½ milijona kron ustanovilo društvo „Ferrum“, ki se bo bavilo z izdelavo železnih izdelkov in s predelavo železa. Društvo sta osnovali Jadranska in Zemaljska centralna banka.

Izprememba posesti. Zagrebško tvornico za pohištvo Bothe in Ermanu je kupilo sedaj podjetje „Slavonija“, ki je prevzela večino delnic od I. hrvatske štedionce.

Gospodarski stiki z Italijo. Po poročilih švicarske agenture se poda ministristvi predsednik Pašić koncem tega meseca v Rim, da tam razpravlja o gospodarskih vprašanjih in o izvedbi rapalske pogodbe.

Izjava avstrijske ankete za znižanje cen. Avstrijska anketa je končala svoje delo in so na zadnji seji vse zastopane skupine sprejele izjavo, v kateri anketa poudarja, da samostojnost Avstrije tira državo v najnevarnejšo gospodarsko katastrofo. Izlojbanje je mogoče samo, ako antanta zagotovi republiki finančno eksistenco. Odlaganje v tej potrebi bi imelo nedogledne gospodarske in socialne posledice. Tej oficijelni izjavi je anketa dodala resolucijo, ki se tiče omejitve papirne inflacije, povzdige gospodarske in industrijske proizvodnje, zatiranja razkošja in oduševstva. Resolucija zahteva tudi še za naprej vezano državno gospodarstvo z najpotrebnejšimi življenjskimi potrebščinami.

Znižavanje plač in mezd v Ameriki. V raznih ameriških podjetjih se je pričelo z znižavanjem plač in mezd uslužbencem in delavcem. Proti vsakemu pričakovanju delavstvo mirno prenaša znižavanje mezd, ki znaša u. pr. v tekstilni industriji 22,5 %. Delavstvo samo uvideva, da je bolje, delati za nižjo plačo, nego da se zaprejo tovarne. Ze doslej je v Zedinjenih državah približno tri milijone brezposelnih delavcev. S padanjem zaslužka pa padajo obenem tudi cene življenjskih potrebščin. Tako so se znižale cene kruha, mesa in oblačilnih potrebščin.

Borza 25. januarja

Zagreb. Promet je bil danes precej živahen in se je napravilo mnogo zaključkov. Valute: dolar 140 do 142, avstrijske krome 24 do 25, levi 160, rublji 65, češke krome 170 do 175, napoleonidori 470 do 480, marke 225 do 226, levi 196 do 198, ital. lire 510 do 512. Devize: Berlin 240 do 242, Milan 524 do 526, London 530 do 540, Pariz 1000, Newyork 143 do 145, Dunaj 24 do 25, Praga 188,50 do 192, Zeneva 2350.

	denar	blage
Slov. eskomptna banka	375	385
Trg. obrt. banka	375	385
Banka Brod na Savi	268	272
Jadranska banka	1750	1850
Jugoslavenska banka	580	595
Narodna banka	635	650
Hrv. eskomptna	1540	1550
Rečka pučka	488	498
Slavonija	1370	1410
Guiman	1500	1550
Praštrediona	9200	9250
Narodna šunska ind.	750	785
Poljedelska banka	107	109
Dubrovačko parobr. dr.	8100	8150
Srpska banka	730	735
Ljubljanska kred. banka	900	905
Goranin	750	800
Eksploatacija drva	1550	1575

Beograd. valute: funti 131 do 135, fr. franki 247 do 250, dolarji 35,50 do 36,50, lire 130 do 132, levi 49 do 50, češke krome 44 do 45, marke 56,75 do 57, levi 43,25 do 44, napoleonidori 120 do 120,50, avstrijske krome 6 do 6,20. Devize: London 136 do 137,50, Pariz 254 do 256, Zeneva 560 do 565, Solum 270 do 280, Rim 131 do 132, Praga 47,50 do 48, Berlin 59 do 59,60, Dunaj 6 do 6,10.

Vremensko poročilo.

Ljubljana 506 m nad morjem									
Dan	Čas	Temperatura	Relativna vlaga	Velikost oblakov	Nebo	Velikost vetra	Nebo	Velikost vetra	Nebo
26. jan.	7. ur.	7,6	78	0	oblačno	0	0	0	0
26. jan.	14. ur.	7,4	78	1	oblačno	0	0	0	0
26. jan.	21. ur.	7,4	78	0	oblačno	0	0	0	0

Srednja dnevna temperatura 7,4, normalna 4,4
Vremenska napoved: vel. obl. sev. vrzme
Solnce zahaja ob 7:31, zanaša ob 16:04

Njiva

(revija za gospodarstvo, politiko, proučevanje in javno življenje)
prične izhajati 1. februarja.

Letno 20 številčk po poldrugo polo (24 strani)

Za naročnike „Jutra“ stane „Njiva“ letno 60 K
za druge naročnike letno 120 K, na krajšo dobo sorazmerno.
Posamezne številčke po 8 K.

Naroča se pri upravi „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

FRANK HELLER:

Prigode gospoda Collina.

Roman.

(Prevod iz švedščine. F. J.)

Šuma je bila polna globanj, po razvoženih kolovozih so se majali vozovi z žetvijo in na žitnih snopih so posedala dekleta. Videl je sliko tako jasno pred seboj, da se je nasmehljaj. Malo mestece sanja pod stebrčki dima, ki se dvigajo v jesensko nebo, mlini ob reki se zrcalijo v jesenskomirnih temnih vodah in brenčanje mlitolnic prihaja v njegovo pisalno sobo, k njegovi mizi, skozi odprto okno, sedaj močnejše, sedaj slabše...

Zdrznil se je iz svojega sanjarenja. Hipnotiziran od spominov, nepazljiv in ne da bil vedel kdaj, je prišel do ogla Oxford Street in skoraj pod nepreviden avtobus. Taxi je usluženo pripeljal do roba trotoarja in se mu ponudil. Filip je samo pomajal z glavo, se nasmehnil in zavil na levo. Še nekaj korakov in stal je pred rdečo fasado Frascatijeve zlovide restavracije. Mimo poklanjajočega se vratarja je odkorakal v notranjost, k zahvalni in spominski večerji.

Pogledal je na uro. Bila je sedma in pravega teka še ni imel. Poklical je vrhnjega strežaja, si naročil soup-er za čez tri četrt ure ter stopil v kavarno, da povzije kak aperitif in si priostri tek.

Godba je baš pričela igrati nek čunajski valček. Filip se je pa zopet zatopil v spomine.

Švedska, švedska, švedska, domovina moja... kako že pravi pesnik?

45

Lepa naša domovina, o junačka zemlja mila... Švedska, dom ti mojih misli, vsem na svetu najbolj v čisti! Hm, tega bi pa že ne podpisal, Filip je bil preveč kozmopolit po rojstvu in življenju ter domotožja v običajnem smislu besede vobče ni poznal. (Dalje prihodnjič.)

PAVEL KARLIN:

„Moderna francoska lirika.“

(Opazke k Debeljakovemu cvetoberu)

Tuji so stopili na naša tla. Cisto z mirnim srcem lahko napišem ta stavek, saj so bili francoski liriki, starši in mlajši, do danes med nami skoro ravno taki neznanci kot japonski in kitajski ali pa še večji.

Odmevi in odsevi njih umetnosti v naši liriki, ki se je, v kolikor ni bila samostojna, naslanjala bolj na rusko kot na francosko poezijo, nekaj nemških prevodov v nefrancoskem duhu, to je bilo vse...

Knjižnice, ki bi med pisano naplavo vsakovrstnega nemškega lažislavstva imela vsaj par modernih knjig, par novejših pesniških zbirk, v svi Sloveniji nimamo in je tudi pred vojno nismo imeli. Če pa je kakšen nevedni knjigotržec ali nerodni knjižničar slučajno kdaj naročil kakšno francosko knjigo, je morala biti vsaj petdeset let stara in njen avtor v Franciji skoro ravnokot neznani kot pri nas.

Imeli smo različne krožke in kurze — in še danes jih imamo — poštene francoske knjige pa kljub temu pri nas nikjer ni mogoče dobiti. Če se oglasiš v knjigarni, ti poreko: „Ne obnese se nam!“ Če vprašaš v knjižnici, ti odvrnejo: „Nimamo; takih knjig nihče ne potrebuje.“ Pa je za deva končana. Ljubljanska univerza je komaj letos dobila romanistični oddelk. Samoposebi umevno od njega še

par let ni pričakovati zboljšanja na tem polju.

Iz vseh teh razlogov knjigo, ki nam jo je podaril prof. Ant. Debeljak, od srca pozdravljamo!

Druga naša zbirka iz svetovne poezije! Pred dvanajstimi leti nam je Ivan Vesel zbral „Rusko antologijo“, letos mo dobili cvetober moderne francoske lirike; kdaj dobimo knjigo češke, laške in angleške poezije?

V uvodu omenjene knjige naš gospod prevajalec na kratko omenja posamezne literarne smeri moderne francoske lirike, od parnasovcev preko simbolizma in mysticizma, naturalistov, humanistov, integralistov, neidealistov pa prav do najmodernejših futuristov. Vse izmed teh različnih -istov je gospod prevajalec označil s kratkimi potezami in pojasnil šolo in smer z izreki njihovih voditeljev — izumiteljev (Verlaine, Mallarmé, Rénier, Blond itd.).

Na koncu uvoda prof. A. Debeljak omenja, da mu je bil navodilo pri izberu „lastni okus“ in da vsled nedostatka besedil in težav pri prevajanju ni mogel upoštevati vseh slovitih pesnikov moderne dobe.

Tu se mi zdi, da bi moral gospod prevajalec vsaj mimogrede malo omeniti da mu je služila pri prevajanju francoskih poetov za predlogo *Ad. Van Beverjeva in Paul Léautaudova knjiga moderne francoske lirike, Poètes d'Aujourd'hui* (2 zveska, Paris, Mercure de France) in da je življenjepisne, knjigopisne in kritične opazke, ki so pridejane prevodom, večinoma doslovno preložil iz omenjene francoske zbirke. Sicer bi pri današnjih naših razmerah sploh ne bilo mogoče med petdesetimi pesniki (več kot tisoč zbornikov poezij!) izbrati njih najboljše in za njihovo literarno smer najznačilnejše verzve in drobne pesniški cvetober.

Literaturo pa, ki pisatelja vodi in mu služi, je po mojem mnenju treba navesti pri vseh resnih delih, bodisi pri samostojnem ustvarjanju, bodisi pri prevajanju.

Charles Baudelaireja in F. T. Marinettija v omenjeni francoski zbirki ni. Vendar je gospod prevajalec dobro storil, da je postavil svojo zbirko na čelo Baudelaireja, ki je najstarejši med poeti te knjige in predstavlja takorekoč vez in prelom med zastarelimi hugojevci in novotarji — parnasovci, oziroma dekadenti.

Pesmi v prozi (Louys, Mallarmé), ki jih je prof. Debeljak sprejel v svojo zbirko in ki so najlepše prevedene, v francoski predlogi ni.

Pesniki, zastopani v zbirki, se vrste po abecednem redu; njih pesmi pa v časovni vrsti, v kateri so nastajale.

Škoda le, da gospod prevajalec posameznim pesnim ni dodal naslovov knjig oziroma revij (Bever in Léautaud jih imata), v katerih so pesmi zagledale luč sveta.

Če je zbiralec kakšnega poeta, ki so mu rojaki Francozi prisodili v svoji liriki važno mesto, izpustil (kolikor je meni znano se to, če izvememo Muckela, Julec Laforguea, S. Ch. Lecontea in morda — ker je Baudelaire v zbirki — tudi Banvillea in Leconte de Lislea, ni zgodilo), to ni nikakor njegova krivda. Če večkrat omenjeno francosko zbirko sta kritika in občinstvo tako toplo sprejela (30 izdaj v par letih), da ji mi Slovenci glede pravičnosti in uredbe nimamo kaj očitati.

Ko sem prebral pesmi, ki jih je gospod prevajalec sprejel v svoj cvetober in jih primerjal z originali, sem bil te naše nove zbirke vedno bolj vesel. Temeljiti, vestni in elegantni prevodi so to! Pretežno večino francoskih pesmi je gospod Debeljak dostojno in okusno odel v našo domačo besedno obleko.

Pa to ni tako lahka reč. Zakaj francoski pesniški jezik je čudno gibčen, gladek, mestoma malo rezek in krhek, toda le malokdaj trd in okoren. Zato se mi ne zdi prav nič čudno, če je semintam Debeljakova slovenščina (v primeri z mehko in jasno francoščino) vendar le nekoliko zavita, meglena ali zastrta. Našel sem par pesmi (Gluscheva rapsodija Pijani čoln, Spev strasti, Spleen, med najtežjimi v zbirki), ki jih v slovenskem prevodu nisem mogel popolnoma razumeti in sem šel v francoskem originalu dodobra razbral njih zmisel.

Nekateri prevodi so naravnost sijajni. Prekrasno sta poslovenjena Verlaineov Klavir in Maclairjeva Minuta (pri nas imamo malo takih prevodov), zelo mi ugajajo tudi Spiessove Roke, Retterjeva Prišla si, Baudelairejev Človek in morje, Maeterlinckove Pesmi, Fortova Balada, Barbussovo Pismo (brez zadnje vrstice) Gourmontove Zle molitve in še več drugih...

Najbogatejša sta zastopana s svojo liriko Verhaeren in Rénier. Verlaine (Sagesse) in Baudelaire pa v primeri z njiju pomenom v zgodovini francoske lirike malo preskromno.

Naj omenim h koncu še nekaj malenkosti, ki so mi pri čitanju po svoji privrzanosti, šibkosti in nedoslednosti padle v oči. Par prisiljenih rim, zgibke (gube)? — zbeke, junec — sunec, skakonec — konec, morje — razporje, kavnti (bopper) — ravnit (taper?) in še nekaj drugih...

V zadnji kitici Verlaineove krasne Ariette, prvi verz — „najhuja bol se pravi“ — pokvari zaradi rime — „ljubavi“ — ves prijeten utis. Prevod „no-

beni dver več ne zine“ za „les portes portens sont closes“ se mi ne zdi ugoden. Ravnokot ne stavek „stati (marcher) na kurje oko“. V Gluschevi rapsodiji prisposoda gluschevega govora s klarineto, ki vanjo piska neroden slepec in se moti — namreč pritiska napadne luknjice in zapira neskladne zaklopke — ni dosti jasna. Svatovske mize original nič ne omenja. Zdi se mi, da se je gospod prevajalec v tem slučaju le malo preveč oddaljil od originala.

V Ghilovem Odlomku mala Javan-ka, v prvi kitici govori malo preveč zavozlano slovenščino. „Letoče če — mujoče še ni lepa dvojna rima. V Spevu strasti je rmanje g. Debeljaka zapeljalo do nerodnega stavka. „Gospod, ne boste dolgo, ti, apostelj in mati ble-da ta!“

Sicer pa nam je gospod prevajalec podaril lepo knjigo, katere mora biti vsak, ki se zanima za moderno francosko liriko, od srca vesel.

Naj bi ne veljale za ta cvetober besede, ki jih je Théophile Gautier napisal v predgovoru k Baudelairejevemu „Cvetkam zla“: „Ponavadi knjige verzov ne vzbude velikega šuma (navdušenja); izidejo, životarijo in izginejo kar potihem, zakaj dva ali trije poeh so nam čezincez zadostna duševna hrana“.

Vsi, ki bodo iskali pozabljenje v tej sijano opremljeni knjigi naj se zave dajo, da smo z njo Slovenci stopili dober korak naprej in naj bodo preva-jalci prof. A. Debeljaku hvaležni za vestne, umetniške prevode. —

Lastnik in izdajatelj

Konzorcij „Jutra“.

Odgovorni urednik Vit. F. Jelenc.

Narodno gledališče.

Drama:

Sreda, 26. jan.: Dickens: Cvrček za pečjo. Red D.

Četrtek, 27. jan.: Shakespeare: Sen kresne noči v opernem gledališču ob dramskih cenah. Red A.

Petek, 28. jan.: Kraigher: ... Red B.

Opera:

Sreda, 26. jan.: Auber: Fra Diavolo. Red E.

Četrtek, 27. jan.: Shakespeare: Sen kresne noči. Dramska predstava. Red A.

Petek, 28. jan.: Verdi: Rigoletto. Red D.

TAM PREKO JE BEDA, TAM PREKO TREBA POMOČ! — ALI STE ŽE ČLAN „JUGOSLOVENSKE MATICE“?

Povratnik (iz ujetništva) z maturo
išče primerne službe.
Zmožen je nemščine in madžarščine.
Ponudbe pod „Povratnik“ na upravo
„Jutra“, 255 3-1

Obi. konces. zavod za pokončavanje
podgan, miši in mrčesa, Kolodvorska
ulica št. 39. 415 52-12

Zahtevajte ponudbe

za kolesno
avtomobilno
in polno

pnevmatiko
na drobno — na debelo
Cene izredno ugodne!

J. GOREC

Ljubljana, Gosposvetska c. 14

Hitro in točno razpošiljanje!

Posestvo

ob kvarnerskem obrežju
s petimi vilami in 20.000 m²
zemljišča 252 5-2

se takoj po ugodni ceni prodaj.

Naslov v upravi „Jutra“.

Naročite dnevnik „Jutra“!

Riž, sveče, vino, prazne sode nudi
najceneje Fr. Širo, Kranj. 221 20-7

Išče se

v prometnem kraju pri fari, trgu ali mostu

trgovina z gostilno

ali brez nje, ali za to sposobni prostori
za nakup ali v najem.
Cenjene ponudbe na upravo „Jutra“ pod
„Resno 49“, 254 3-1

ČEVLJI

na debelo in na drobno, vse vrste moški,
ženski in otroški, delavski kakor tudi naj-
čnejši vseh vrst po najnižjih dnevnih
cenah se dobijo pri znani trdkci

ALEKSANDER OBLAT,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 28.
Tudi se pošilja po povzetju po vsem kraljestvu.

Obvestilo.

Obveščava ovoj. odjemalce in p. n. občin-
stvo, da sprejemava nova dela in popravila
po najnižjih cenah. Številčevji v zalogi.
Turistovski čevlji domačega iz-
pelka. 522 14

Ant. in Jož. Brajer-Kapele
Ljubljana, Turjaški trg (Breg) št. 1.

Največja zaioga klavirjev in pišnin
v Ljubljani.

Tvrška J. DOLENC, Ljubljana
Hilšerjeva ulica 5

se priporoča za nakup najboljših instrumentov
izvrstnih tovarn po najsolidnejših in nizkih
cenah. 651 26-2

Več kolporterjev

sprejme takoj

uprava „Jutra“, Sodna ulica št. 6.

DELNIŠKA TISKARNA

D. D.

(prej Tiskarna Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg)

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 16

se priporoča 35 26

za izdelovanje vseh tiskovin od po-
setnic do najumetnejšega barvnega
tiska, kakor tudi za natiskovanje
listov, časopisov, trgovinskih in
uradnih tiskovin. Vsa ta dela izvr-
šuje kar najhitreje in po strogo
strokovnih pravilih.

Obenem priporoča knjigoveznico,
svojo najbolje urejeno
ki izvršuje knjigoveška dela od najpreprosteje do najfineje vrste.

Wanderer avto

za tri osebe 266 5-1

se po tovarniški ceni prodaj.

Več se izve v trgovini H. Kenda, Ljub-
ljana, Mestni trg.

RUDOLF PEVEC

trgovec v Mozirju

poznamam, da sem otvoril svojo podružnico v Beški v Sremsu v
bližini Beograda in Novoga sada ter bom mogel najkulantneje ter
po najnižji dnevni ceni postreči vso Slovenijo s pšenico, koruzo, ječme-
nom, ovsem, vsakovrstno moko, slanino, mastjo, svinjami, s
karloviškimi in banatskim vinom. Naročila naj se pošiljajo naravnost
na trdkci Rudolf Pevec v Beški v Sremsu. — Brojčari: Pevec,
Beška-Srem.

Nakupoval bom direktno od kmetov ter bom mogel konkurirati z
vsako drugo trdkci. Obenem se bodo tamkaj prodajale deske, les in
drogi. Slovincem se bodo brezplačno dajale eventualne informacije.

Za mnogobrojna naročila se priporoča

585 26-12

Rudolf Pevec.

Naročajte

Ljubljanski Zvon

letnik 1921.

Ljubljanski Zvon je najstarejši in najboljši slovenski
leposlovni mesečnik. Novi letnik bo prinašal celo vrsto
povesti in člankov, ki bodo zanimali vsakogar. Izide v
popolnoma novi opremi.

Celoletna naročnina znaša 180 K, polletna 90 K, četrt-
letna 45 K. Izhaja vsak mesec.

Upravništvo Ljubljanskega Zvona
Ljubljana, Sodna ulica 6.